

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2213961
Steller: M. el Feddali
Datum commissie: 2 december 2025
Datum raadsvergadering: 9 december 2025

Team: ZS
Teammanager: Jean Paul Verbeek
Portefeuillehouder: K. Hakhoff
E-mail: m.el.feddali@hoorn.nl

Onderwerp

Meerjarenvisie Sociaal Beleid Hoorn 2026 - 2040

Agendering

Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Meerjarenvisie Sociaal Beleid 2040 – Gemeente Hoorn
2	Ipsos I&O Sociale Index 2025

De raad besluit

1. De Meerjarenvisie Sociaal Beleid 2040 van de gemeente Hoorn vast te stellen.
2. De in de visie opgenomen focuspunten en ambities als richtinggevend kader te hanteren voor toekomstige beleidskeuzes en uitwerkingen in het sociaal beleid:
 - **Gezond zijn en vitaal ouder worden**
 - Inwoners van alle leeftijden zijn (mentaal én fysiek) vitaal en gezond
 - Hoorn is een fijne plek om oud te worden
 - **Bestaanszekerheid**
 - Inwoners kunnen zelfstandig rondkomen
 - Inwoners die dit nodig hebben krijgen passende steun zodat ze financieel kunnen meedoen
 - Inwoners krijgen de kans om mee te doen op de arbeidsmarkt, ongeacht hun achtergrond of situatie
 - **Kansrijk opgroeien en ontwikkelen**
 - Inwoners hebben volop kansen om zich te ontwikkelen
 - Jongeren kunnen in Hoorn (blijven) wonen, werken, studeren en recreëren
 - Jonge kinderen groeien op in een (sociale) omgeving die hun ontwikkeling ondersteunt
 - Hoorn stimuleert opleiden, behoud en samenwerking om de krapte in vitale beroepen aan te pakken
 - **Veerkrachtige wijken, leefbaarheid en sociale cohesie**
 - Hoorn is een vitale stad met sterke, veerkrachtige inwoners en wijken
 - Inwoners voelen zich thuis in de omgeving waar ze wonen
 - Inwoners leveren naar eigen mogelijkheden een bijdrage aan de samenleving
 - Hoorn is voor iedereen een (sociaal) veilige plek om te wonen, werken en recreëren
3. De voorgestelde leidende principes vast te stellen als grondslag voor integraal en samenhangend sociaal beleid:
 - Samen met inwoners bouwen aan Hoorn als stad
 - Praktisch en dicht bij de mensen
 - Ongelijk investeren voor gelijke kansen: maatwerk per wijk en doelgroep
 - Preventie: voorkomen is beter dan genezen
 - Aanpakken van onderliggende problemen
4. De voorgestelde financiële strategie vast te stellen, waarin wordt gestuurd op effectiviteit, doelmatigheid en het maken van bewuste keuzes binnen de beschikbare middelen.
5. Het Hoorns sturingsmodel vast te stellen als instrument om de uitvoering, monitoring en bijsturing van de Meerjarenvisie Sociaal Beleid 2040 te waarborgen, waarbij een balans wordt gezocht tussen beheersing van middelen en het bieden van ruimte voor transformatie.

Samenvatting

Hoorn is een stad in beweging en staat voor belangrijke maatschappelijke uitdagingen, zoals vergrijzing, ontgroening en toenemende zorgvragen. Tegelijkertijd is het van groot belang dat iedereen mee kan doen en zich kan ontwikkelen. De Meerjarenvisie Sociaal Beleid 2040 bouwt voort op wat goed werkt, maar stelt ook nieuwe focuspunten en ambities voor de toekomst van Hoorn.

De visie is onder andere tot stand gekomen in nauwe samenwerking met inwoners, professionals en maatschappelijke partners. Via straatgesprekken, plenaire bijeenkomsten en gesprekken met uitvoeringsprofessionals is hun input meegenomen in het opstellen van de Meerjarenvisie Sociaal Beleid 2040.

De focus van de visie ligt op gezond en vitaal ouder worden, bestaanszekerheid, kansrijk (op)groeien en ontwikkelen, veerkrachtige wijken, leefbaarheid en sociale cohesie. Het doel is een vitale, verbonden en duurzame stad, waarin inwoners en maatschappelijke partners samen bijdragen aan een gezonde en sterke samenleving. Samen vormen de focuspunten, leidende principes, financiële strategie en het Hoorns sturingsmodel het kader voor een samenhangend, effectief en toekomstgericht sociaal beleid.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

De looptijd van het huidige meerjarenbeleidsplan is afgelopen en moet worden vervangen. Het college heeft de Meerjarenvisie Sociaal Beleid 2040 opgesteld voor de periode 2026–2040. Met dit voorstel stelt de gemeenteraad de visie formeel vast. Na vaststelling start gemeente Hoorn met de uitvoering en verdere uitwerking van de focuspunten en ambities van de visie.

Belang

Een heldere visie stelt de gemeente Hoorn in staat om keuzes te maken die bijdragen aan een veerkrachtige, gezonde, inclusieve en duurzame stad. Het bestuurlijk belang van de gemeenteraad is om deze visie formeel vast te stellen en daarmee kaders te bieden voor beleid en uitvoering. Zonder vaststelling ontbreekt een duidelijk kader. Er is gekozen voor een meerjarenvisie tot 2040, omdat de opgaven waar we voor staan vragen om een visie en koers die verder reiken dan 5 jaar.

Centrale vraag

Wat vindt de raad van de focuspunten, ambities en sturingsvisie in de concept Meerjarenvisie Sociaal Beleid 2040?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

Het beoogde resultaat van de Meerjarenvisie Sociaal Beleid 2040 is dat Hoorn een sociale, gezonde en veerkrachtige stad is, waarin inwoners gelijke kansen krijgen om te groeien en mee te doen. De visie richt zich op concrete verbeteringen in gezond en vitaal ouder worden, kansrijk opgroeien en ontwikkelen van bestaanszekerheid en veerkrachtige wijken. Hiermee wil de gemeente bijdragen aan welzijn, participatie en verbondenheid van inwoners. Met deze visie anticiperen we op de grote opgaven (zoals vergrijzing, woningtekort en maatschappelijke veranderingen) waar we in Hoorn de komende 15 jaar voor staan.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

De Meerjarenvisie Sociaal Beleid 2040 draagt bij aan de duurzaamheidsambities van de Global Goals¹ door actief te werken aan doelen zoals:

¹ De Sustainable Development Goals (SDG'S) zijn 17 doelen van de Verenigde Naties voor een duurzamere wereld in 2030.

- **Geen armoede (Sustainable Development Goals (SDG)1):** door financiële bestaanszekerheid te versterken.
- **Gezondheid en Welzijn (SDG 3):** door een gezonde leefomgeving en samenleven te versterken.
- **Eerlijk onderwijs (SDG 4):** door kansrijk opgroeien te stimuleren.
- **Gendergelijkheid (SDG 5):** door gelijke toegang tot zorg, ondersteuning en ontwikkelkansen te waarborgen, met speciale aandacht voor gendergerelateerde uitsluiting en achterstanden.
- **Eerlijk werk en economische groei (SDG 8):** door duurzame arbeidsparticipatie te bevorderen en werkgelegenheid toegankelijk te maken voor iedereen.
- **Ongelijkheid verminderen (SDG 10):** door ongelijk te investeren voor gelijke kansen.
- **Duurzame steden en gemeenschappen (SDG 11):** door te investeren in veerkrachtige wijken en passende huisvesting.

Kortom, de visie bouwt aan een veerkrachtig Hoorn dat groeit als stad en waar een duurzame, gezonde en inclusieve gemeente centraal staan richting 2040.

4. Kaders

Onderstaande kaders geven onder andere richting aan de Meerjarenvisie Sociaal Beleid 2040 en zijn niet uitputtend.

- **Nederlandse ratificatie (bekrachtiging) van VN-mensenrechtenverdragen:** *Nederland baseert haar beleid op en houdt rekening met internationale verdragen die de rechten van mensen beschermen.*
- **Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo):** *Gemeenten zijn verantwoordelijk voor passende ondersteuning aan inwoners die moeite hebben met zelfstandig functioneren en participeren.*
- **Jeugdwet:** *Gemeenten organiseren preventief Jeugdbeleid en Jeugdhulp, met focus op effectiviteit, toegankelijkheid en maatwerk.*
- **Participatiewet:** *Regelt ondersteuning bij werk en inkomen, inclusief bijstandsverlening. Gericht op participatie naar vermogen.*
- **Hervormingsagenda Jeugd (2023-2028):** *Geen wettelijk kader, maar een beleidskader. Legt de nadruk op versterking van de jeugdzorg, met focus op preventie, samenwerking en minder bureaucratie.*
- **Wet inburgering 2021:** *Gemeenten hebben regie op de begeleiding van nieuwkomers naar participatie en zelfstandigheid.*
- **Spreadingswet:** *Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen.*
- **Huisvestingswet:** *Wettelijke taak huisvesting statushouders.*
- **Regionale Urgentieverordening Huisvestingswet Westfriesland gemeente Hoorn 2023**
- **Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs):** *Verplicht gemeenten om inwoners met problematische schulden tijdig en adequaat te helpen, met nadruk op vroegsignalering en maatwerk.*
- **Wet Versterking regie volkshuisvesting (aangekondigd):** *Biedt gemeenten meer instrumenten en regie op de lokale woningvoorraad.*
- **Woondeal 2.0 Regio Noord-Holland Noord (2023):** *Regionale afspraken over woningbouw, betaalbaarheid en leefbaarheid.*
- **Woonakkoord 2020-2025 regio Westfriesland en Provincie Noord-Holland:** *Samenwerking voor voldoende en passende woningen in de regio.*
- **Woonzorgpact West-Friesland:** *Geen wettelijk kader, maar samenwerkingsafspraken.*
- **Omgevingsvisie gemeente Hoorn:** *Visie op ruimtelijke ontwikkeling, duurzaamheid en leefomgeving, met het oog op sociale aspecten.*
- **Cultuurnota Hoorn 2025-2032:** *Geen wettelijk kader, maar een beleidskader. Beleid focust op een toekomstbestendige culturele infrastructuur, vernieuwing en aansluiting bij de behoeften van inwoners en bezoekers.*

- **Lokale Educatieve Agenda 2024-2027:** *Geen wettelijk kader, maar een samenwerking tussen gemeente, onderwijs en opvang gericht op kansengelijkheid, basisvaardigheden en brede talentontwikkeling.*

5. Argumenten

5.1 Kaderstellend en richtinggevend

Met de vaststelling van de Meerjarenvisie Sociaal Beleid 2040 geeft de gemeenteraad heldere kaders en richting aan het sociaal beleid tot 2040. Dit biedt houvast voor beleidskeuzes en uitvoering van gemeentelijk beleid.

5.2 Focuspunten en ambities

De vier focuspunten en bijbehorende ambities zijn strategisch gekozen om de grootste maatschappelijke impact te realiseren en de inzet van de gemeente doelgericht te concentreren. Ze zijn gebaseerd op inzichten uit de sociale situatie in Hoorn en op input van inwoners, maatschappelijke partners, professionals en interne collega's.

- **Gezond zijn en vitaal ouder worden:** Gezondheid, sociale samenhang en vitale ouderen vormen de kern voor een veerkrachtige stad.
- **Bestaanszekerheid:** Inwoners moeten voldoende middelen hebben om in hun basisbehoeften te voorzien en volwaardig te participeren in de samenleving.
- **Kansrijk opgroeien en ontwikkelen:** Kinderen en jongeren moeten gelijke kansen krijgen om zich optimaal te ontwikkelen en volwaardig te participeren in de samenleving.
- **Veerkrachtige wijken, leefbaarheid en sociale cohesie:** Sterke wijken versterken de sociale samenhang, leefbaarheid en participatie van inwoners en maken Hoorn aantrekkelijk voor huidige en toekomstige inwoners.

De focuspunten geven richting aan waar de gemeente haar middelen en inzet concentreert, zodat het sociaal beleid effectiever, samenhangender en met meer impact op de stad kan worden uitgevoerd.

5.3 Leidende principes

De leidende principes uit de Meerjarenvisie fungeren als een kompas, zodat beleid effectief, samenhangend en gericht op de behoeften van inwoners wordt uitgevoerd. Ze zijn ontwikkeld op basis van input van inwoners, maatschappelijke partners, professionals en interne collega's en zorgen dat sociaal beleid samenhangend, effectief en afgestemd is op de leefwereld van inwoners, met oog voor samenwerking, maatwerk en efficiënt gebruik van middelen. De vijf leidende principes zijn:

- **Samen met inwoners bouwen aan Hoorn als stad:** Inwoners worden actief betrokken bij beleid en uitvoering. Samenwerking is gebaseerd op vertrouwen en inclusiviteit, met kritisch gebruik van middelen om het meeste effect te bereiken.
- **Praktisch en dicht bij de mensen:** Zorg en dienstverlening sluiten aan op de dagelijkse behoeften van inwoners. Processen worden eenvoudig gehouden, zodat inwoners gemakkelijk toegang hebben tot ondersteuning. Regels worden waar nodig flexibel toegepast om goede oplossingen mogelijk te maken.
- **Ongelijk investeren voor gelijke kansen: maatwerk per wijk en doelgroep:** Er wordt meer geïnvesteerd in wijken (gebiedsgericht werken) en groepen die extra ondersteuning nodig hebben om gelijke kansen te realiseren. Dit betekent dat de zorg en ondersteuning soms niet voor iedereen hetzelfde is, maar aangepast wordt aan de specifieke behoeften van de inwoners (maatwerk).
- **Preventie: voorkomen is beter dan genezen:** We zetten in op preventie en versterken wat goed gaat. Daarmee voorkomen we grotere problemen in de toekomst. Hierbij is het uitgangspunt demedicaliseren en normaliseren. Niet iedere hulpvraag is meteen een zorgvraag. Waar mogelijk ondersteunen we inwoners om zelf of samen met hun omgeving

met alledaagse uitdagingen om te gaan. Inzetten op preventie vraagt daarnaast om een integrale samenwerking tussen beleidsdomeinen zoals sport, cultuur, onderwijs, veiligheid en wonen.

- **Aanpakken van onderliggende problemen:** Niet alleen de symptomen, maar ook de oorzaken van problemen worden aangepakt. Er wordt gestreefd naar duurzame oplossingen. Hiervoor wordt zoveel mogelijk integraal samengewerkt en wordt gebruik gemaakt van de beschikbare kennis uit de wetenschap en de praktijk.

5.4 Financiële strategie

De financiële strategie waarborgt dat de uitvoering van de visie effectief, doelmatig en haalbaar blijft binnen de beschikbare middelen. Door bewuste keuzes te maken over prioriteiten en gebruik te maken van het bestaande innovatiebudget voor pilots, transformatie en leertrajecten, kunnen we flexibel experimenteren en bijsturen zonder de reguliere uitvoering te belasten. Daarnaast wordt bij de inzet van middelen gestreefd naar ontschotten, zodat budgetten flexibel tussen programma's kunnen worden ingezet en financiële keuzes in balans blijven met de beschikbare middelen. Zo blijft de visie richtinggevend en financieel uitvoerbaar. Het ontschotten van budgetten vraagt om nauwe samenwerking tussen verschillende beleidsdomeinen. Hierbij is een werkwijze van belang waarbij de bedoeling, in plaats van enkel de beschikbare middelen, centraal staat. Op die manier kunnen de beschikbare middelen doelgericht en flexibel worden ingezet ter ondersteuning van de opgaven.

5.5 Het Hoorns sturingsmodel

Het Hoorns sturingsmodel biedt een praktisch instrument voor het sociaal beleid in Hoorn. Door te sturen op waarden en principes, kaders, data en dialoog, ontstaat handelingsperspectief bij belemmeringen, knelpunten of overige blokkades en wordt samenwerking met inwoners en partners versterkt. Het model maakt gericht leren en bijsturen mogelijk, en borgt dat de gemeente regie houdt terwijl er ruimte blijft voor innovatie en initiatief. De vier onderdelen van het model vormen samen een geheel en ondersteunen zo de uitvoering van de ambities uit de Meerjarenvisie Sociaal Beleid 2040. In dit model wordt constant de balans en samenhang gezocht tussen de vier onderdelen:

- **Waarden en principes:** geven richting aan hoe we met inwoners en partners samenwerken. We bouwen samen aan een sociaal en veerkrachtig Hoorn, werken praktisch en dicht bij mensen, investeren ongelijk voor gelijke kansen, zetten in op preventie en pakken onderliggende problemen aan.
- **Kaders en randvoorwaarden:** bieden duidelijkheid en houvast. Ze beschrijven afspraken over verantwoordelijkheden, budgetten en toegang tot voorzieningen.
- **Data en informatie:** maken zichtbaar wat er goed gaat en waar verbetering nodig is. We gebruiken deze informatie niet alleen om te verantwoorden, maar vooral om te leren, te verbeteren en beleid bij te sturen.
- **Leren en ontwikkelen:** zorgen dat we in gesprek blijven met partners en inwoners over wat werkt en wat beter kan. Door ervaringen uit de praktijk te koppelen aan beleid versterken we gezamenlijk leren en houden we koers richting de ambities van Hoorn 2040.

Het Hoorns sturingsmodel helpt de gemeente om actief te sturen op sociaal beleid. Het helpt de balans vinden tussen beheersen (kaders en randvoorwaarden, data en informatie) en transformeren (leren en ontwikkelen, waarden en principes).

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie

Bij de voorbereiding van de Meerjarenvisie Sociaal Beleid 2040 zijn diverse belanghebbenden betrokken: de gemeenteraad, inwoners, maatschappelijke partners, professionals, de sociale cliëntenraad en interne collega's. Er is een interactief participatietraject uitgevoerd. De activiteiten waren:

- **Straatgesprekken op de weekmarkt:** inwoners deelden hun ideeën en ervaringen over sociaal beleid.
- **Plenaire bijeenkomsten:** inwoners bespraken thema's zoals gezond blijven, prettig ouder worden en elkaar helpen in de wijk, in wijkcentrum De Huesmolen en De Zaagtand.
- **Professionals in de uitvoering:** uitvoeringsprofessionals bespraken hoe zij inwoners het beste kunnen ondersteunen en wat nodig is voor samenwerking.
- **Sociale Toekomstplein:** na vaststelling van de visie wordt deze, begin 2026, gepresenteerd aan inwoners en professionals.

De resultaten van deze participatie zijn verwerkt in de visie, waardoor deze beter aansluit bij de behoeften van inwoners en de stad.

7. Financiële gevolgen

De Meerjarenvisie Sociaal Beleid 2040 geeft richting aan de opgaven en ambities van de gemeente Hoorn. Het gaat hierbij nadrukkelijk om een visie: er worden kaders en koerslijnen geschetst die de basis vormen voor de verdere uitwerking in beleid en uitvoering. De uitwerking van deze visie vindt plaats via onderliggende beleidsnota's. In deze nota's worden de financiële consequenties nader uitgewerkt en voorzien van een onderbouwing, uitgangspunt hierbij is uitvoering binnen bestaande budgetten. Deze beleidsnota's worden op een later moment ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

De uitvoering van deze visie vindt plaats binnen de beschikbare budgetten in de meerjarenbegroting. Daarbij hanteren we de financiële strategie zoals opgenomen in dit visiedocument: sturen op effectiviteit, doelmatigheid en het maken van bewuste keuzes binnen de beschikbare middelen.

Voor de noodzakelijke transformatie, pilots en leertrajecten maken we gebruik van het al bestaande innovatiebudget binnen de meerjarenbegroting van het sociaal domein. Dit betekent dat we ruimte hebben om te experimenteren, te leren en bij te sturen, zonder dat dit ten koste gaat van de reguliere uitvoering. Zo borgen we dat de visie niet alleen richting geeft, maar ook uitvoerbaar en financieel haalbaar blijft binnen de bestaande kaders.

8. Communicatie

Het raadsbesluit over de Meerjarenvisie Sociaal Beleid 2040 wordt gepubliceerd op de openbare besluitenlijst van de gemeente Hoorn. Daarnaast wordt de visie actief gedeeld met inwoners, maatschappelijke partners, professionals, de sociale cliëntenraad en interne collega's. Ook wordt het participatietraject dat parallel aan de beleidsontwikkeling is uitgevoerd, teruggekoppeld, zodat inwoners zien dat hun input is meegenomen in de vastgestelde visie.

9. Realisatie

De visie loopt door tot 2040 en wordt periodiek gemonitord en waar nodig bijgesteld.

Hoorn, 11 NOV. 2025

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris,

de burgemeester